

دفترچه راهنمای پذیرش

موسسه آموزش عالی حوزوی ائمه اطهار علیهم السلام

رشته‌های تخصصی:

فقه و اصول / کلام اسلامی

سطح دو و سه پیوسته

سطح چهار

سال تحصیلی

۱۴۰۳-۱۴۰۴

آدرس: مشهد. خیابان آیت الله بهجت (رحمت الله علیه) بین بهجت ۹ و ۹/۱ (رشته فقه و اصول)

خیابان آیت الله بهجت (رحمت الله علیه) بهجت ۹/۱، بینادل ۱، پلاک ۷ (رشته کلام)

تحت اشراف دفتر مرجع فقید حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی (رحمت الله علیه)

<http://mazaheb.markazfeqhi.com>

السلامة للجميع

"حوزه باید به سمت تخصصی شدن پیش برود. خوشبختانه الان کارهایی شده و اقدامات مقدماتی انجام گرفته است اما باید جدیت بیشتری بشود"

"برای همه آگاهان روشن است که وهابیت، که به اتفاق همه گروههای مسلمین، از اسلام خارجند و مولود کفر و یهود می باشد، هیچ فلسفه وجودی به جز مخالفت با اسلام و قرآن و ایجاد تفرقه میان مسلمین ندارد. این گروه نه تنها به دنبال هدم مظاهر مقدس شیعه، بلکه در صدد از بین بردن همه آثار و مقدسات اسلامی، از جمله مرقد نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم است؛ و روزی قرآن و کعبه مقدسه را نشانه خواهند رفت."

فهرست مطالب

مقدمه	۴
معرفی مؤسسه	۵
اهداف	۶
اصول و سیاست‌ها	۶
مزایا و تسهیلات	۷
معرفی رشته‌های موسسه و مراحل و شرایط پذیرش آن‌ها	۹
الف) رشته عمومی خارج فقه و اصول	۹
ب) رشته تخصصی فقه و اصول در سطح دو و سه	۱۰
ج) رشته تخصصی کلام مقارن بین المذاهب در سطح چهار	۱۳
د) رشته تخصصی کلام اسلامی با گرایش سلفی پژوهی در سطح دو و سه	۱۷
اهم برنامه‌های واحدها	۲۱
مراحل پذیرش	۲۲

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

رشته‌های تخصصی شاخه‌هایی از علوم اسلامی هستند که نیاز امروز جامعه، توسعه و تقویت آنها را می‌طلبد. این رشته‌ها که هرکدام سابقه‌ای دیرین در تلاش‌های علمی حوزه و حوزویان دارند، هم‌پای علم اصیل و ممتاز فقه همواره مورد توجه عالمان جامع‌اندیش حوزه‌ها بوده‌اند. از طرفی در عصر حاضر تکثر علوم و انبوه شبهات و نیازها قابل انکار نیست.

بر این اساس و با توجه به تأکیدات بنیان‌گذار انقلاب اسلامی ایران حضرت امام خمینی (قدس سره) و رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای (مد ظله العالی) و با عنایت مراجع معظم و زعمای حوزه و نیز با همت شورای عالی و مدیریت حوزه بیش از ۲۰ سال است که رشته‌های تخصصی در حوزه پا گرفته تا به تربیت فضایی اندیشمند و مدرسان و پژوهشگرانی ارزشمند در رشته‌های متعدد علوم اسلامی پردازد. نیازمندی‌های جامعه بشری در عرصه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی، مسئولین و تصمیم‌سازان حوزوی را برانگیخت تا در راستای ایجاد و توسعه نظام‌مند رشته‌ها و واحدهای آموزشی تخصصی درخت‌واره رشته‌ها و گرایش‌های تخصصی حوزه‌های دانشی علوم اسلامی در ۱۶ حوزه دانشی و بیش از ۴۰۰ رشته و گرایش را به تصویب رسانده و به مرحله اجرا بگذارند.

معرفی موسسه

مؤسسه آموزش عالی حوزوی ائمه اطهار علیهم السلام در مشهد مقدس با هدف کمک به ارتقاء دانش تخصصی در حوزه‌های علمیه، افزایش توانمندی علمی در پاسخگویی به نیازهای جهان معاصر و بسط گفتمان انقلاب و نظام اسلامی در عرصه فقه و کلام ذیل مجتمع ائمه اطهار علیهم السلام قم، با مجوز رسمی از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان دریافت نمود.

این موسسه با توجه به اهداف و نگاه تحولی جدید در مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه در این مقطع تحصیلی، در دو رشته تخصصی فقه و اصول و کلام اسلامی با گرایش سلفی پژوهی فعالیت خود را استمرار بخشیده و اقداماتی در خور صورت داده و در این دو عرصه متخصصانی تربیت کرده است. در ادامه برای تکمیل دوره تحصیلی رشته کلام اسلامی با گرایش سلفی پژوهی، در سال ۱۳۹۸ با دریافت مجوز از مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان، رشته کلام تطبیقی بین المذاهب در سطح چهار راه اندازی و همانند رشته فقه با رشدی چشم گیر در این سالیان توانسته، متخصصین، اساتید و آینده پژوهانی مبرز با آثار متعددی همچون کتب، پایان نامه ها و مقالات به جامعه علمی تقدیم نماید. ضمناً در رشته فقه و اصول امکان تحصیل در مقطع خارج توسط اساتید برجسته قم و مشهد را نیز فراهم ساخته است.

اهداف

۱. تربیت نیروی مجتهد تراز انقلاب در دو حوزه فقه و کلام؛
۲. توانمندسازی جهت نظریه پردازی و حل مسائل فقهی و کلامی؛
۳. زمینه سازی برای تعمیق در رشد طلاب در جهت حل چالش های نظام و جهان اسلام؛
۴. تقویت مهارت نگارش آثار علمی در دو حوزه فقه و کلام؛
۵. تقویت توان آینده پژوهی در عرصه های مختلف فقهی و کلامی؛

اصول و سیاست ها

- اهتمام به تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسائل علمی؛
- اهتمام به تقویت تعبد و تعهد دینی و دفاع از فقه و کلام شیعه امامیه؛
- اهتمام به تقویت مبانی نظام اسلامی و ترویج ارزش های آن؛
- احیای سنت های اصیل حوزوی در قالب آموزش پژوهش محور به روش حاشیه خوانی، انبوه خوانی، حل مسأله، مقاله نویسی و...؛
- تولید محتوای علمی - در دو حوزه فقه و کلام؛
- تأکید بر بهره گیری از روش های کارآمد آموزشی با اهتمام به سنت های اصیل حوزوی؛
- تأکید بر پویایی برنامه های آموزشی، پژوهشی، مهارتی و توجه به نیازهای روز؛
- تأکید بر شناسایی استعداد های برتر در زمینه تحقیق، تدریس، تبلیغ و...؛

مزایا و تسهیلات:

- ۱- برخورداری از اساتید مجرب حوزه و دانشگاه؛
- ۲- بهره‌مندی از روش آموزش پژوهش محور؛
- ۳- امکان عضویت در کارگروه‌های پژوهشی فقهی و کلامی؛
 - فقه و اصول : مکتب اجتهادی امام خمینی (ره)، فقه سیاسی، پزشکی و...
 - کلام اسلامی : عقائد امامیه، جریان‌شناسی معاصر (حماس، طالبان، داعش، وهابیت و...)، مبانی سلفیه و ...
- ۴ تربیت استاد و به کارگیری در موسسه و دیگر مراکز علمی؛
- ۵ تربیت مجتهد و متخصص در دو حوزه فقه و کلام متناسب با نیاز بین الملل؛
- ۶ استفاده از کتابخانه تخصصی؛
- ۷ چاپ و نشر آثار علمی دانش‌پژوهان؛
- ۸ اعطای کمک هزینه آموزشی؛
- ۹ اعطای کمک هزینه پژوهشی؛
- ۱۰ اعطای دانش‌نامه تخصصی سطح سه و چهار؛
- ۱۱ برگزاری اردوهای علمی؛
- ۱۲ برگزاری کارگاه‌های مهارت‌افزایی علمی - پژوهشی؛
- ۱۳ امکان همکاری در برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تبلیغی مرکز در سراسر کشور.

معرفی رشته های موسسه آموزش عالی حوزوی ائمه اطهار علیهم السلام:

الف) رشته عمومی خارج فقه و اصول:

۱- اهداف رشته

الف) تربیت مجتهد متجزی؛

ب) توانمند سازی جهت نظریه پردازی و حل مسائل فقهی و اصولی؛

ج) زمینه سازی برای تعمیق و رشد طلاب در جهت حل چالش های فقهی نظام اسلامی؛

د) تقویت مهارت نگارش مقالات علمی در موضوعات فقهی و اصولی؛

۲- ساختار کلی رشته

رشته عمومی خارج فقه و اصول یک دوره شش ساله می باشد که در انتهای سال چهارم

امکان معرفی موضوع پایان نامه وجود دارد.

➤ دروس پیش نیاز:

(۱) قواعد الفقهیه

(۲) آیات الاحکام

(۳) رجال

(۴) اصول فقه و فقه مقارن

۵ دروس عمومی:

(۱) فقه

۲) اصول

۳- مواد آزمون و مصاحبه ورودی

مقطع و سال	مواد	منابع
اتمام پایه ۱۰ و سال اول خارج	اصول	کفایه الاصول
	فقه	مکاسب
سال اول و دوم خارج	اصول	متن کفایه الاصول
	فقه	مکاسب شیخ انصاری
سال دوم و سوم خارج	اصول	متن درس شرکت کرده
	فقه	کفایه الاصول
سال سوم به بعد	اصول	متن درس خارج شرکت کرده + کفایه الاصول
	فقه	درس خارج شرکت نموده + مکاسب

ب) رشته تخصصی فقه و اصول سطح دو و سه

۱- اهداف رشته

الف) تربیت طلاب متخصص به هدف اجتهاد

ب) تقویت قدرت فهم و درک متون بزرگان فقه و اصول

ج) فراهم نمودن زمینه نظریه پردازی و حل مسائل فقهی و اصولی

د) تربیت هدفمند در جهت حل چالش های فقهی نظام اسلامی

و) افزایش توان تحقیق، در حدّ تحلیل و بررسی تطبیقی انظار علماء

۲- ساختار کلی رشته

رشته تخصصی فقه و اصول سطح دو و سه متشکل از ۲۰۹ واحد درسی است و با احتساب رساله، طی پنج سال ارائه می گردد. اجمال آن به شرح زیر است.

➤ دروس تخصصی به میزان ۱۹۷ واحد نظری و عملی

➤ دروس عمومی به میزان ۱۲ واحد نظری

۳_جدول برخی دروس رشته

عنوان درس	عنوان دروس
کلیات علم حقوق	قواعد الفقهیه
کلیات حقوق اساسی	مدخل علم فقه
کارگاه مراجعات اصولی ۱	نقد و مناظره
کارگاه مراجعات اصولی ۲	کلیات حقوق خصوصی
کارگاه مراجعات اصولی ۳	کلیات حقوق جزای عمومی
کارگاه تفسیر آیات الاحکام	کارگاه احادیث الاحکام
درك متون فقهی به عربی معاصر	کارگاه مراجعات فقهی ۱
درك متون انگلیسی با تاکید بر فقه	کارگاه مراجعات فقهی ۲
مسائل مستحدثه فقه ۱	کارگاه مراجعات فقهی ۳
مسائل مستحدثه فقه ۲	کارگاه مراجعات فقهی ۴

۴- مواد آزمون و مصاحبه ورودی:

عنوان درس	نام کتاب	محدوده آزمون	تعداد سوال
۱ ادبیات		عمومی	۱۰
۲ فقه	روضه البهیة یا دروس تمهیدیه	نکاح- طلاق- جعالة- وصایا- میراث و حدود وصیت - جعالة- قضا- شهادات به علاوه میراث و حدود شرح لمعه	۲۰
۳ اصول	اصول فقه یا حلقه ثانیه	از ابتدای مقدمه واجب تا اول استصحاب از ابتدای مفاهیم و از دلیل عقلی تا اول استصحاب	۲۰

۵- شرایط عمومی پذیرش:

۱. اتمام پایه ششم حوزه علمیه برای داوطلبان شرکت در پایه هفتم و اتمام مکاسب و کفایه برای داوطلبان شرکت در دوره خارج فقه و اصول تا ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳
۲. طلاب سطح باید متعهد به اشتغال تحصیلی تمام وقت و عدم اشتغال در دیگر مراکز علمی حوزوی یا غیر حوزوی شوند
۳. داشتن صلاحیت اخلاقی و التزام به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران
۴. تعهد به رعایت قوانین و مقررات آموزشی و انضباطی و التزام به اجرای دقیق همه برنامه های فعلی و آینده مدرسه و توجه به تعالی اخلاقی و معنوی

۵. کسب نمره لازم در امتحان کتبی و مصاحبه علمی

۶. نداشتن منع قانونی برای ادامه تحصیل از نظر قانون وظیفه عمومی.

ج) رشته تخصصی کلام مقارن (تطبیقی بین المذاهب) سطح چهار

۱-اهداف رشته

- تعمیق باورها و مبانی اعتقادی مذاهب اسلامی و توانایی پاسخ‌گویی به شبهات و پرسش‌های آن‌ها؛
- تقویت درک و تحلیل جریان‌های فکری مذاهب و تحولات جهان اسلام؛
- توانمند سازی در پژوهش و نگارش آثار علمی در جهت کشف و حل مسائل و چالش‌های نظام و جهان اسلام.
- تقویت توان آینده‌پژوهی و مواجهه آگاهانه با جریان‌ها و مذاهب فقهی و کلامی؛

۲-ساختار کلی رشته

رشته تخصصی سطح چهار کلام مقارن متشکل از ۵۸ واحد درسی است و با احتساب رساله، متوسط طی چهار سال ارائه می‌گردد. اجمال آن به شرح زیر است.

- دروس پیش نیاز به میزان ۲۰ واحد نظری
- دروس تخصصی به میزان ۳۸ واحد نظری و عملی
- دروس عمومی به میزان ۶۰ واحد نظری

تبصره: جهت اخذ مدرک سطح چهار تخصصی، سه بخش پایانی مکاسب و کفایه
کفایت نموده و نیازی به دروس خارج نیست، ولی برای استمرار خدمات شهریہ شرکت
در امتحانات سطح چهار و ۶ سال خارج الزامی است.

۳- جدول برخی موضوعات رشته

عنوان دروس	عنوان درس
نبوت (عصمت، معجزه، وحی، و...) (توحید (توحید ذاتی، صفاتی، افعالی)
امامت (ضرورت، شرائط امام، ادله خلافت حضرت امیر علیه السلام ...)	فلسفه اسلامی (وجود، علت، و...)
معاد (حقیقت مرگ، معاد جسمانی یا روحانی، اشراف الساعه و...)	نقد و مناظره

٤- مواد آزمون و مصاحبه ورودی

				عنوان
تعداد سوال	منابع	ضریب	مواد	
۱۵	تجزیه و ترکیب قرآن	۱	ادبیات	عمومی
۱۵	رسائل (قطع و ظن)	۱	اصول	
۱۴	مکاسب الاكتساب بما يجب على الانسان فعله / كتاب المعاطاة/ مسألة لو قبض ما ابتاعه بالعقد الفاسد لم يملكه و كان مضمونا عليه	۱	فقه	
۸	كشف المراد (المقصد الثالث تأخر)	۵	امامیه	اختصاصی
۸	صحيح شرح العقيدة الطحاوية حسن سقاف / مباحث الالهيات از ص ۲۳۵ الى ۳۷۵ ناشر دار الامام النووی، چاپ اول	۵	اهل سنت	
۹	نهاية الحكمة	۴	فلسفه	
۲۰	فرق و ملاهّب کلامی على ربانی گلپایگانی	۲	فرق و مذاهب	
۲۰۰		مجموع امتیاز		

(د) رشته تخصصی کلام اسلامی با گرایش سلفی پژوهی سطح دو و سه

۱-اهداف رشته

(الف) توسعه و تعمیق شناخت نسبت به عقائد امامیه و پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و شبهات؛
(ب) تبلیغ و ترویج معارف و فرهنگ اهل بیت (علیهم السلام) با توجه به زمینه‌های فکری
سایر مذاهب؛

(پ) آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی و تبیین باورهای اعتقادی آنان؛

(ت) ریشه‌یابی مشکلات جهان اسلام و گسترش گفتمان هم‌گرایی اسلامی؛

(ث) شناخت تاریخ تفکر و گونه‌شناسی جریان‌های سلفی؛

(ح) افزایش توان تحقیق، در حدّ تحلیل و بررسی تطبیقی اندیشه سلفیان؛

(خ) واکاوی مبانی سلفیان و بازتاب‌های کلامی و فقهی مرتبط؛

(ج) آموزش مهارت تفکر انتقادی و تقویت توان مناظره و پاسخ‌گویی به شبهات اعتقادی؛

(چ) فراهم کردن بستری مناسب برای نظریه‌پردازی و نوآوری در عرصه کلام اسلامی؛

(د) تقویت توان آینده‌پژوهی و مواجهه آگاهانه با جریان‌های سلفی؛

- ساختار کلی رشته

رشته تخصصی سطح چهار کلام مقارن متشکل از ۵۸ واحد درسی است و با احتساب
رساله، متوسط طی چهار سال ارائه می‌گردد. اجمال آن به شرح زیر است.

➤ دروس پیشنهادی به میزان ۲۰ واحد نظری

➤ دروس تخصصی به میزان ۳۸ واحد نظری و عملی

➤ دروس عمومی به میزان ۶۰ واحد نظری

تبصره: جهت اخذ مدرک سطح چهار تخصصی، سه بخش پایانی مکاسب و کفایه
کفایت نموده و نیازی به دروس خارج نیست، ولی برای استمرار خدمات شهریہ شرکت
در امتحانات سطح چهار و ۶ سال خارج الزامی است.

۳- جدول برخی موضوعات رشته

ماده آموزشی	تعداد واحد	ماده آموزشی	تعداد واحد
کلام مقارن ۱ و ۲ و ۳ (توحید، نبوت، معاد)	۶ واحد	کلام امامیه	۴ واحد
امامت (عامه، خاصه ۱ و ۲)	۶ واحد	فقه مقارن	۲ واحد
عقاید خاص شیعه	۴ واحد	اصول فقه وهابیت	۲ واحد
بررسی مذاهب کلامی اهل سنت	۴ واحد	زبان عربی	۴ واحد
جریان شناسی سلفیه ۱ و ۲	۴ واحد	فلسفه اسلامی ۱ و ۲	۱۰ واحد
جریان شناسی سلفیه معاصر	۴ واحد	شبهه شناسی فقهی، کلامی، تاریخی و حدیثی	۶ واحد
نقد مبانی عام و خاص سلفیه	۶ واحد	بررسی جوامع حدیثی فریقین	۲ واحد
مبانی تفسیری سلفیان	۲ واحد	منطق	۲ واحد
مبانی رجال اهل سنت	۲ واحد	مصطلح الحدیث تطبیقی	۴ واحد

۳- مواد مصاحبه ورودی

الف) عمومی

ضریب	ابواب کتاب	مقطع تحصیلی	مواد آزمون
۱	در حد عبارت خوانی و فهم متن	همه مقاطع	ادبیات عرب
۱	اصول فقه مظفر مباحث الفاظ	متقاضیان سطح ۱ و ۲	اصول فقه
۱	کفایة الاصول	متقاضیان سطح ۲ بالا تر	اصول فقه
۱	لمعه بخشهای (صلاة، متاجر)	متقاضیان سطح ۱	فقه
۱	کتاب مکاسب (مکاسب محرمه و بیع)	متقاضیان سطح ۲ و بالا تر	فقه

ب) تخصصی:

ضریب	مقطع تحصیلی	منابع آزمون
۲	همه مقاطع	کشف الارتیاب مرحوم سید محسن امین
۲	همه مقاطع	منطق
۲	متقاضیان سطح ۱	عقائد استدلالی حجت الاسلام و المسلمین ربانی گلپایگانی
۲	متقاضیان سطح ۲	محاضرات فی الالهیات؛ آیت الله سبحانی

۴- شرایط پذیرش

الف) شرایط عمومی

۱. دارا بودن مدرک اتمام سطح یک و یا اشتغال به تحصیل در پایه های بالاتر حوزه علمیه.
۲. حداکثر سن ۳۵ سال.
۳. کسب امتیاز لازم در مصاحبه علمی.
۴. نداشتن منع قانونی برای ادامه تحصیل از نظر قانون وظیفه عمومی.
۵. رعایت زی طلبگی و اخلاق مداری.
۶. اعتقاد و التزام به نظام مقدس اسلامی و ولایت فقیه.
۷. علاقه و استعداد کافی در رشته مربوطه.

ب) شرایط اختصاصی

سطح چهار

- قبولی در آزمون کتبی و مصاحبه علمی؛
- برخورداری از استعداد و علاقه کافی در تخصص مربوطه؛
- تعهد علمی و پژوهشی به موسسه؛

سطح سه

- قبولی در آزمون کتبی و مصاحبه علمی؛
- برخورداری از استعداد و علاقه کافی در تخصص مربوطه؛
- قبولی دوره اختبار؛

اهم برنامه های واحد های مختلف

الف) آموزش

* برنامه ریزی کلیه دروس در جهت آموزش پژوهش محور؛

* پیگیری و هماهنگی با اساتید برجسته حوزه و دانشگاه؛

* استفاده از دانش پژوهان توانمند و مستعد در تدریس و استاد پروری؛

ب) پژوهش

* چاپ آثار علمی دانش پژوهان در قالب مقاله علمی و پژوهشی؛

* دریافت پروژه‌های پژوهشی از سازمان‌ها و نهادهای کشوری و لشکری؛

* برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی پژوهشی توسط اساتید برجسته کشوری؛

ج) فرهنگی

* دعوت از اساتید برجسته در درس اخلاق هفتگی؛

* برگزاری دوره‌های عمومی توانمندسازی تربیتی و اخلاقی دانش پژوهان؛

* کاروان زیارتی و سیاحتی به صورت سالانه؛

مراحل پذیرش

سطح چهار

الف) آزمون کتبی

در این مرحله، مطابق با تاریخ اعلام شده و مواد درسی مشخص، آزمون کتبی از متقاضیان گرفته و قبول‌شدگان به مرحله مصاحبه علمی راه می‌ابند.

ب) مصاحبه علمی

پس از پذیرش در آزمون کتبی، در تاریخ اعلام شده، مصاحبه‌ای مفصل، توسط اساتید برجسته کشوری در تخصص مربوطه انجام شده و پذیرفته شدگان، به مرحله اختبار منتقل خواهند شد.

ج) دوره اختبار

این دوره به مدت یک ماه و به صورت پژوهش محور به جهت شناسایی و راستی آزمایی توانمندی و تعهدسنجی دانش پژوه خواهد بود که پس از آن با تایید شورای علمی موسسه، دانش پژوه تحصیل خود را آغاز خواهد کرد.

سطح سه

الف) مصاحبه علمی

پس از پذیرش در آزمون کتبی، در تاریخ اعلام شده، مصاحبه‌ای مفصل، توسط اساتید برجسته کشوری در تخصص مربوطه انجام شده و پذیرفته شدگان، به مرحله اختبار منتقل خواهند شد.

ب) دوره اختبار

این دوره به مدت یک ماه و به صورت پژوهش محور به جهت شناسایی و راستی آزمایی توانمندی و تعهدسنجی دانش پژوه خواهد بود که پس از آن با تایید شورای علمی موسسه، دانش پژوه تحصیل خود را آغاز خواهد کرد.

جدول زمان بندی پذیرش:

بازه زمانی	مراحل
۲۰ فروردین ۱۴۰۳ الی ۲۵ اردیبهشت	ثبت نام به صورت حضوری و غیرحضوری
متعاقبا اعلام می گردد	آزمون کتبی
متعاقبا اعلام می گردد	مصاحبه علمی
متعاقبا اعلام می گردد	دوره اختبار (حضور آزمایشی)